

TOETSING EN ADVIES

HANDREIKING

9 oktober 2024
Expertteam Regio Deal
Zuid- en Oost-Drenthe

De partners van de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II willen in de periode 2023-2027 in 'volle vaart door voor brede welvaart in Zuid- en Oost-Drenthe'.

Dit streven heeft geleid tot de onderstaande ambitie:

Partijen streven ernaar dat de generatie die nu opgroeit in de regio Zuid- en Oost-Drenthe over 30 jaar, in 2050, dezelfde kansen heeft als leeftijdsgenoten in de rest van Nederland. Dit betekent voor ons een ontwikkeling naar het landelijke gemiddelde. Deze ontwikkeling uit zich in een stijgend gemiddeld inkomen, minder kinderen die in armoede opgroeien, een stijgende werkgelegenheidsontwikkeling, een bij de ontwikkeling van de beroepsbevolking passende beweging van de werkgelegenheid en meer en hoger gekwalificeerd personeel.

Deze ambitie is vertaald in doelen en leidende principes die richtinggevend zijn voor de projecten/programma's/experimenten die op korte of lange termijn bijdragen aan het realiseren van de ambitie.

Alvorens projecten/programma's/experimenten in uitvoering worden genomen vindt toetsing door het expertteam plaats. Beoordeeld wordt of het desbetreffende project/programma/experiment bijdraagt aan het realiseren van de hoofddoelen:

- *Aanzienlijk en houdbaar verhogen brede welvaart in de regio Zuid- en Oost-Drenthe.*
- *Versterken en vastleggen samenwerking binnen de regio Zuid- en Oost-Drenthe en tussen de regio Zuid- en Oost-Drenthe en het Rijk.*

Het expertteam wil transparant zijn over wat er wordt getoetst. In deze handreiking is uiteengezet hoe het expertteam dat aanpakt.

De focus bij de toetsing ligt op de hoofddoelen per programmalijn. In hoofdstuk 1 is beschreven waarop de projecten/programma's/experimenten worden getoetst. De uitwerking daarvan is beschreven in hoofdstuk 2.

Naast deze objectieve criteria waarop wordt getoetst geeft het expertteam ook een kwalitatief advies af. Daarbij wordt gekeken naar bijvoorbeeld de motivatie en de bruikbaarheid van hetgeen is voorgesteld. Dat doen we door de indieners van projecten/programma's/experimenten de mogelijkheid te geven een korte 'pitch' te houden en hierover met hen in gesprek te gaan.

Op basis van de toetsing beoordeelt het expertteam het gevraagde budget voor het totaal en de ingeschatte besteding per jaar.

Dit samen leidt tot een onderbouwd advies aan de stuurgroep.

Het expertteam volgt de uitvoering van de vastgestelde projecten/programma's/experimenten aan de hand van de jaarlijkse verantwoording. Daarbij wordt ook de benutting van het budget beoordeeld. Dit kan leiden tot een tussentijds aanvullend advies van het expertteam aan de stuurgroep.

Tenslotte is in hoofdstuk 3 de standaard opbouw van het advies aan de Stuurgroep samengevat.

1. RICHTINGEVEND KADER

LEIDENDE PRINCIPES

- 1) Resultaat op straat staat voorop
Wat levert het op voor inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en (kennis)-instellingen (de samenleving) in de regio Zuid- en Oost-Drenthe. Leidend voor al ons handelen is het effect daarvan op die samenleving en de invloed daarvan op de realisatie van de brede welvaart.
- 2) Impact voor de regio
Brede welvaart voor iedereen in de regio Zuid- en Oost-Drenthe betekent dat aanpak en handelen gericht zijn op doen wat nodig is om van de huidige naar de gewenste situatie in deze regio te komen en op wat van meerwaarde is voor deze regio. Dat betekent dat elk project, programma of experiment is gericht op het regionale belang.
- 3) De opgave is 'grenzeloos'
Elke opgave wordt integraal en in samenhang aangepakt en uitgevoerd. Daarbij wordt de aanwezige deskundigheid binnen de regio en daarbuiten optimaal benut, waarbij geldt dat de opgave leidend is, niet de structuur van de organisaties. Met andere woorden: grenzen tussen gemeenten, bedrijven, organisaties (en onderdelen daarvan) en financiën bestaan niet.
- 4) Gelijkwaardig partnerschap
De partners in de Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II dragen ieder bij vanuit de eigen rol en betrokkenheid aan het bevorderen van de brede welvaart in deze regio. Eigenaarschap, het voelen en nemen van verantwoordelijkheid is daarbij essentieel.
- 5) Duurzaam (blijven) samenwerken
De opbrengst van het programma Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe II (manier van werken, aanpak, etc.) wordt ingebed in de werkwijze van de verschillende organisaties om daarmee de structurele samenwerking waar nu aan gebouwd wordt, voor lange tijd te borgen.

UITGANGSPUNTEN

Bij het inrichten van de (boven)regionale samenwerking en het bepalen van de toe te passen werkwijze gelden de volgende uitgangspunten:

- Opgavegericht werken
Betrokken partijen zijn bereid te redeneren vanuit de regionale opgave.
Samenwerken in netwerken aan maatschappelijke vraagstukken waarbij de opgave centraal staat.
Dat betekent ook:
 - ◇ Er liggen geen projecten kant en klaar op de plank waarbij financiering wordt gezocht.
 - ◇ Er zijn geen vaste teams. Elk idee/voorstel wordt, mits het bijdraagt aan de realisatie van de ambitie, door een team van relevante deskundigen, afkomstig van alle partners (inclusief inwoners) uitgewerkt.
 - ◇ Focus bepalen op basis van meerwaarde voor de regio.
 - ◇ Besluiten kenmerken zich door doelmatigheid en worden door iedereen uitgevoerd en gesteund.
- Eigenaarschap
Verantwoordelijkheid voelen en nemen voor het realiseren van de ambitie.
- Lerende en adaptieve manier van werken
 - ◇ Mogelijk maken van voortdurende aanpassing aan een veranderende omgeving door het stimuleren van scholing, ontwikkeling en initiatief.
 - ◇ Eigen organisatiestructuren daaraan ondergeschikt maken
 - ◇ Naast het aanleren van nieuwe vaardigheden ook het afleren van oude gewoontes. Dat geldt van hoog tot laag.

- Reguliere werkzaamheden horen in de lijn.
Reguliere werkzaamheden die worden uitgevoerd in het kader van een opgave blijven de verantwoordelijkheid van de staande organisatie van de betrokken partijen.
- Aansluiten bij landelijke en Europese programma's (EFRO/Interreg).
Bijvoorbeeld in het kader van pilots, etc.
- Overlaten aan anderen wat kan.
Aansluiten bij ontwikkelingen van andere partijen in plaats van opnieuw zelf ontwikkelen.
Dat kan in verschillende rollen: faciliterend of in samenwerking.

RICHTLIJNEN TOETSINGSCRITEIA

Algemeen

Aangeleverd wordt een volledig beschrijving van het project/programma/experiment waarin is opgenomen:

- De aanpak, waarbij aangegeven wordt:
 - ⇒ Hoe is het nu en wat verandert er met dit project
 - ⇒ Werkwijze/samenwerkingsvormen
 - ⇒ Welke bevindingen uit de evaluaties van de vorige deal (indien van toepassing) zijn verwerkt.
 - ⇒ Aansluiting bij landelijke beleidsdoelen of programma's
- Op te leveren resultaten/producten/mijlpalen.
- Een onderbouwing van:
 - De bijdrage aan de(sub) doelen van het programma aan de brede welvaart in de regio (DIN).
- Een planning (tijdpad).
- Een begroting.
- Borging van de continuïteit na afronding (indien van toepassing).

Specifiek

De uitgangspunten en leidende principes zoals beschreven in het Programmaplan 'In volle vaart door voor brede welvaart' zijn de basis voor de uitwerking van de projecten/programma's /experimenten. Toetsing vindt plaats op regionale impact, integraliteit en samenwerking.

Regionale impact

- Is de (beoogde) uitkomst aantoonbaar van meerwaarde voor de inwoners, bedrijven, (maatschappelijke) organisaties en kennisinstellingen.

Integraliteit

- Wordt in de aanpak zichtbaar dat de samenhang tussen de verschillende ontwikkellijnen is bekeken en daarbij de verschillende perspectieven en belangen zijn afgewogen.

Samenwerking

- Is aantoonbaar dat de deskundigheid van het netwerk (alle betrokken partijen), binnen en buiten de regio, is ingezet, waar mogelijk en gewenst en op basis van gelijkwaardigheid.

Financiering

- Kan een project/programma/experiment gefinancierd worden uit andere financieringsbronnen, zoals EFRO en Interreg (afwijzingscriterium).

Co-financiering

- Is er co-financiering geregeld (minimaal 20%).

SPUK

De SPUK kent een harde deadline tot en met 2027. Daarbij wordt het volgende uitgangspunt gehanteerd:

- Maximaal 3 begrotingsjaren
- Mogelijk gefaseerde toekenning van het gealloceerde bedrag. Dat wil zeggen, de subsidiebeschikking gaat uit van het totaal, het gehele bedrag wordt gealloceerd, maar volgende fasen / begrotingsjaren worden toekend op basis van de verantwoording, c.q. voortgangsrapportage.

2. INHOUDELIJKE TOETSING

PROGRAMMALIJNEN

In het convenant en programmaplan Regio deal Zuid- en Oost-Drenthe II zijn vier programmalijnen vastgesteld (Leven lang ontwikkelen, Zorg en Welzijn, Economische Structuurversterking en Aantrekkelijke regio). Officieel rapporteert het programma op de in het convenant vastgestelde programmalijnen. Maar om programmatisch en vooral integraal aan opgaven te werken. Is in het kader hiervan een Doelen Opgaven Netwerk (DON) opgesteld. En zijn vier opgaven gedefinieerd met een aantal subopgaven waarop de focus ligt. De inhoudelijke toetsing richt zich op deze opgaven en subopgaven en de waarop de focus ligt. De resultaten zijn te vinden in de [DON](#):

LEVEN LANG ONTWIKKELEN

- **Het creëren van kansengelijkheid**
Verminderen intergenerationele armoede
Creëren kansrijke stimulerende omgeving
Stimuleren leven lang ontwikkelen (LLO)
- **De economie toekomstbestendig en veerkrachtig maken**
Stimuleren leven lang ontwikkelen (LLO)
Hebben van voldoende en gekwalificeerd personeel
Bevorderen van innovatie
Verbeteren vestigingsklimaat voor bedrijven
- **Een vitale & zorgzame regio worden**
De zorg toekomstbestendig maken
Toewerken naar veerkrachtige gemeenschappen
Stimuleren leven lang ontwikkelen (LLO)

ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING

- **De economie toekomstbestendig en veerkrachtig maken**
Stimuleren leven lang ontwikkelen (LLO)
Hebben van voldoende en gekwalificeerd personeel
Bevorderen van innovatie
Verbeteren vestigingsklimaat voor bedrijven

ZORG EN WELZIJN

- **Een vitale & zorgzame regio worden**
De zorg toekomstbestendig maken
Toewerken naar veerkrachtige gemeenschappen
Stimuleren leven lang ontwikkelen (LLO)
- **Het creëren van kansengelijkheid**
Verminderen intergenerationele armoede
Creëren kansrijke stimulerende omgeving
Stimuleren leven lang ontwikkelen (LLO)

AANTREKKELIJKE REGIO

- **Een aantrekkelijke regio zijn**
Nabijheid van voorzieningen
Regio op de kaart zetten
(Re)vestiging van jongeren
Benadrukken aantrekkelijke leefomgeving

DE OPGAVEN: EEN HANDREIKING VOOR HET GESPREK IN HET EXPERTTEAM

Het creëren van kansengelijkheid	
Een door het systeem, omgeving of instituties gevormd verschil in mogelijkheden om volwaardig – dat wil zeggen volgens de capaciteiten die men heeft – te participeren in de samenleving en tot het gebruiken van voorzieningen die een volwaardige participatie kunnen bevorderen.	
Focus	Waar let het expertteam op
	Financiering/Co-financiering - Benutten beschikbare financiële vergoedingen/subsidies. Planning - Benoemde mijlpalen. - Monitoring en verantwoording. - Borging
Focus	Waar let het expertteam op
<i>Stimuleren leven lang ontwikkelen</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan een toename van het aantal jongeren met een startkwalificatie en het stimuleren van doorlopende leerlijnen. Integraliteit/samenwerking - Samenwerken tussen onderwijs en (maatschappelijke) ondernemers met als doel het inrichten van toekomstgericht hybride onderwijs op alle niveaus. - Een regionale LLO aanpak - Grensoverstijgend samenwerken PO/VO.
<i>Creëren kansrijke stimulerende omgeving</i>	Regionale impact - Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan een versterking van de noodzakelijke infrastructuur, een blijvende integrale aanpak en de borging daarvan. Integraliteit/samenwerking - Betrekken van ouders, (culturele) ondernemers, (sport)verenigingen, scholen en (maatschappelijke) partners. - Inzetten van de beschikbare deskundigheid en benutten van de alternatieve mogelijkheden. - Innovatieve invalshoek.
<i>Verminderen intergenerationele armoede</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan een toename van professionals voor belangrijke sectoren zoals onderwijs, zorg en wonen. Integraliteit/samenwerking - Samenwerking met de (maatschappelijke) partners in de regio en het Rijk. - Inzetten van de beschikbare deskundigheid en benutten van de alternatieve mogelijkheden. - Innovatieve invalshoek.

De economie toekomstbestendig en veerkrachtig maken	
Een economie die de draagkracht van mens en planeet respecteert, rekening houdt met de veranderende arbeidsmarkt en verantwoord gebruik maakt van nieuwe technologieën en bijdraagt aan de versterking van de veerkracht in regionale/lokale gemeenschappen.	
	Financiering/Co-financiering ▪ Benutten beschikbare financiële vergoedingen/subsidies. Planning ▪ Benoemde mijlpalen. ▪ Monitoring en verantwoording. ▪ Borging
Focus	Waar let het expertteam op
<i>Stimuleren leven lang ontwikkelen</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan het behoud van en een toename van talenten en (gekwalificeerd) arbeidspotentieel in de regio. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerken tussen onderwijs en (maatschappelijke) ondernemers inzake inrichten toekomstgericht onderwijs. ▪ Grensoverstijgend samenwerken. ▪ Innovatie en de toepassing daarvan.
<i>Verbeteren vestigingsklimaat voor bedrijven</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan toekomstbestendige bedrijven die zich blijvend vestigen in de regio. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerking tussen gemeenten/provincies t.b.v. een strategische acquisitieaanpak.
<i>Bevorderen van innovatie</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan blijvende samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerken tussen onderwijsdisciplines onderling en tussen onderwijs en (maatschappelijke) ondernemers.
<i>Hebben van voldoende gekwalificeerd personeel</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan een gemiddeld hoger opleidingsniveau. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerken met het Rijk inzake bevordering grensoverstijgend werken en leren.

Een vitale & zorgzame regio worden	
Een menswaardige maatschappij geeft inhoud aan zorg en welzijn vanuit de visie dat de mens centraal staat. Het gaat om het inspelen op de persoonlijke behoefte aan zorg met als doel het welzijn van de inwoners te verbeteren en daarmee de kwaliteit van het leven op alle leefgebieden te optimaliseren.	
	Financiering/Co-financiering ▪ Benutten beschikbare financiële vergoedingen/subsidies. Planning ▪ Benoemde mijlpalen. ▪ Monitoring en verantwoording. ▪ Borging
Focus	Waar let het expertteam op
<i>De zorg toekomstbestendig maken</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan een blijvend hoger gebruik van de zorg en het beter benutten van innovatieve technologieën. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerken met ondernemers in en buiten de regio aan innovatieve technieken.
<i>Toewerken naar veerkrachtige gemeenschappen</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan het behoud en de versterking van de infrastructuur binnen de gemeenschappen. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerken tussen gemeenten, (maatschappelijke) ondernemingen, ondernemers en gemeenschappen.
<i>Stimuleren leven lang ontwikkelen</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan een toename van het aantal jongeren met een startkwalificatie en het stimuleren van doorlopende leerlijnen. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerken tussen onderwijs en (maatschappelijke) ondernemers met als doel het inrichten van toekomstgericht hybride onderwijs op alle niveaus. ▪ Een regionale LLO aanpak Grensoverstijgend samenwerken PO/VO.

Een aantrekkelijke regio zijn	
De mate waarin een regio aantrekkelijk is om zich te vestigen als persoon of onderneming.	
	Financiering/Co-financiering ▪ Benutten beschikbare financiële vergoedingen/subsidies. Planning ▪ Benoemde mijlpalen. ▪ Monitoring en verantwoording. ▪ Borging
Focus	Waar let het expertteam op
<i>Nabijheid van voorzieningen</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan het bevorderen van het behoud van de voorzieningen in de dorpen/gemeenschappen en de regio. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerking tussen Rijk en gemeenten, inwoners. ▪ Integrale oplossingen waarbij gebruik gemaakt wordt van beschikbare deskundigheid.
<i>(Re)vestiging van jongeren</i>	Regionale impact Dragen de beschreven activiteiten/inspanningen bij aan het voorkomen van vertrek uit en het bevorderen van terugkeer naar de regio van jongeren. Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerking tussen Regio, Onderwijs en ondernemers.
<i>Benadrukken aantrekkelijke leefomgeving</i>	Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerking tussen Provincie, gemeenten, ondernemers, (maatschappelijke/culturele organisaties).
<i>Regio op de kaart zetten</i>	Integraliteit/samenwerking ▪ Samenwerking tussen Provincie en gemeenten.

3. OPBOUW ADVIES EXPERTTEAM

Het expertteam bouwt haar adviezen als volgt op:

Oplegger: aandachtspunten

Inleiding

1. Beoordeling opbouw van het voorstel voor een programma/project/experiment (aanpak, op resultaten, planning, begroting).
2. Inhoudelijke toetsing aan de hand van de toetsingscriteria.
3. Beoordeling van de financiering/co-financiering.
4. Conclusie en Advies (op basis van de criteria en kwalitatief) met onderbouwing aan de stuurgroep.